



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ & ΕΔΑΦΟΪΔΑΤΙΚΩΝ  
ΠΟΡΩΝ  
Ταχ. Δ/ση: ΚΑΠΝΟΚΟΠΤΗΡΙΟΥ 6 ΑΘΗΝΑ, 10433  
Πληροφορίες: ΗΛΙΑΝΝΑ ΔΗΜΟΥ  
Τηλ.: 2108205342  
Email: idimou@minagric.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΘΗΝΑ, 09-10-2025  
Α.Π.: 274492

Προς:  
ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (ΕΦΕΤ)  
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου  
Υπεύθυνου Πράξης ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΓΑΪΤΗΣ

**ΘΕΜΑ:** Τροποποίηση (1η) της υπ' αριθ. 127558/16.5.2025 Απόφασης ένταξης της πράξης "Βελτίωση της εργαστηριακής ικανότητας ανίχνευσης και προσδιορισμού τροφογενών κινδύνων και νοθείας στα τρόφιμα" με Κωδικό ΟΠΣ 5225453 στο «ΤΠΑ ΥΠΑΑΤ - Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2021-2025»

### ΑΠΟΦΑΣΗ

#### Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98), σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167), όπως τροποποιήθηκε με τους ν. 4796/2021 άρθρο 58 (Α' 63), ν. 4849/2021 Κεφάλαιο Δ άρθρα 80-84 (Α' 207), ν.4919/2022 άρθρο 60 (Α' 71), ν.4348/2022 άρθρο 67 (Α' 126), ν. 5079/2023 άρθρο 128 (Α' 215) και ισχύει.
4. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).
5. Τον ν. 4412/2016 "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" (Α' 147), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων» (Α' 138), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
7. Το π.δ. 71/2018 «Οργανισμός Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων» (Α' 134).
8. Το π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).
9. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).
10. Την αριθ. 38/2020 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου της 31.08.2020 «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025» (Α' 174), όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει.
11. Την αριθ. 62564/04.6.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
12. Την αριθ. 126518/22.11.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης» (Β' 5524).
13. Την υπ' αριθ. 73557 ΕΞ 2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 143990/31.12.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της προγραμματικής περιόδου 2021 - 2025» (Β' 6450)» (Β' 2404), με την οποία ορίζεται η Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϊδατικών Πόρων ως Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (Β' 2404),
14. Το αριθ. 140039 ΕΞ 2025/07.08.2025 έντυπο με θέμα "Διευκρινίσεις σχετικά με τη Προθεσμία Ανάληψης ΝοΔε μετά την 31.12.2025" της ΓΓΠΔΕΚΕΠΑ, Γ.Δ. Δημοσίων Επενδύσεων, Δ/σης Διαχείρισης Εθνικού ΠΔΕ
15. Την αριθ. 3119/11.08.2025 (ΑΔΑ: ΡΩΑ9Η-ΡΦΗ) Εγκύκλιο Οδηγιών για την Κατάρτιση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων 2026, τον Προγραμματισμό Δαπανών ΑΠΔΕ 2026–2029 & την Έγκριση και Χρηματοδότηση του ΑΠΔΕ 2026.
16. Το αριθ. 10344/10.9.2025 Αίτημα παράτασης ανάληψης κύριας νομικής δέσμευσης (ΝοΔε) του δικαιούχου "Ενιαίος Φορέας Ελέγχου

Τροφίμων (ΕΦΕΤ)

17.Το με ID 544297/18.9.2025 υποβληθέν Τεχνικό Δελτίο Πράξης και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα του δικαιούχου ΕΦΕΤ

**Αποφασίζει**

την Τροποποίηση (1η) της αριθ. 127558/16.5.2025 Απόφασης ένταξης της πράξης "Βελτίωση της εργαστηριακής ικανότητας ανίχνευσης και προσδιορισμού τροφογενών κινδύνων και νοθείας στα τρόφιμα" με Κωδικό ΟΠΣ 5225453 στο «ΤΠΑ ΥΠΑΑΤ - Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2021-2025» και στον Άξονα Προτεραιότητας «Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής»

Η Πράξη χρηματοδοτείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ).

**Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ**

<b>1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):</b>	<b>5225453</b>
<b>2.Δικαιούχος:</b>	<b>ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (ΕΦΕΤ)</b>
<b>3.Κωδικός Δικαιούχου:</b>	<b>10115066</b>
<b>4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης:</b>	
<p>Με τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων δειγματοληψίας και ανάλυσης, που αποσκοπούν στην εξακρίβωση της σωστής εφαρμογής της νομοθεσίας της Ένωσης για τα τρόφιμα, ο ΕΦΕΤ πρέπει να διασφαλίζει την αξιοπιστία και τη συνέπεια των επίσημων ελέγχων μέσω της χρήσης μεθόδων εργαστηριακών αναλύσεων, δοκιμών, οι οποίες πληρούν τα επιστημονικά πρότυπα, ικανοποιούν τις ειδικές ανάγκες ανάλυσης, δοκιμών και διάγνωσης και παρέχουν σωστά και αξιόπιστα αποτελέσματα. Προκειμένου να επιτευχθούν τα ανωτέρω απαιτείται η αναβάθμιση/ανανέωση και συμπλήρωση του εξοπλισμού των εργαστηρίων του ΕΦΕΤ στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, αφενός για να αυξηθεί η αναλυτική δυναμικότητα των εργαστηρίων και να επεκταθεί το πεδίο διαπίστευσης και σε άλλες παραμέτρους σημαντικές στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και αφετέρου για να προσεγγιστούν νέες τεχνικές στο αγώνα κατά της νοθείας και των εν γένει δολίων πρακτικών. Από την άλλη μεριά απαιτείται αναδιαμόρφωση εργαστηριακών χώρων ώστε τα εργαστήρια να είναι σύμφωνα με τις επιταγές των προτύπων ISO και αφετέρου να δημιουργηθεί στο εργαστήριο της Αθήνας, ένα σύγχρονο εργαστήριο υψηλής βιοασφάλειας.</p>	
<b>5. Παραδοτέα πράξης:</b>	
<p>Αναβάθμιση (και συμπλήρωση) εξοπλισμού και εργαστηριακών χώρων, σε δύο εργαστηριακές υποδομές ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση του έργου του ΕΦΕΤ, η αύξηση της αποδοτικότητάς του και η δραστηριοποίησή του σε νέα πεδία αναλύσεων απαραίτητων για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της αυθεντικότητας των τροφίμων, με μεθόδους εργαστηριακών αναλύσεων και εργαστηριακές εγκαταστάσεις, τα οποία να πληρούν τα επιστημονικά πρότυπα, να ικανοποιούν τις ειδικές ανάγκες ανάλυσης, δοκιμών και διάγνωσης και να παρέχουν αξιόπιστα αποτελέσματα.</p>	

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ				
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
00101	Εργαστηριακές υποδομές που ενισχύονται	Αριθμός	Δεν εφαρμόζεται	2,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
<b>7.</b>	Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η <b>16/05/2025</b> .
<b>8.</b>	Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η <b>31/12/2030</b> .
<b>10.</b>	Η ανάληψη της νομικής δέσμευσης όλων των υποέργων της πράξης πραγματοποιείται έως <b>16/11/2026</b> .

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
<p>Την τροποποίηση της υπ' αριθ. 127558/16.5.2025 Απόφασης ένταξης της πράξης "Βελτίωση της εργαστηριακής ικανότητας ανίχνευσης και προσδιορισμού τροφογενών κινδύνων και νοθείας στα τρόφιμα" με Κωδικό ΟΠΣ 5225453 στο «ΤΠΑ ΥΠΑΑΤ - Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2021-2025» ως προς:</p> <p>Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης το οποίο διαμορφώνεται ως εξής:            "Ημερομηνία λήξης της πράξης ορίζεται η 31 Δεκεμβρίου 2030 (31.12.2030).            Η ημερομηνία ανάληψης της νομικής δέσμευσης όλων των υποέργων της πράξης ορίζεται η 16 Νοεμβρίου 2026 (16.11.2026)"</p>

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ	
<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (ΠΔΕ)</b>	594.350,00
<b>ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ και ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΔΕ</b>	0,00
<b>ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</b>	0,00
<b>ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</b>	594.350,00
<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ ΕΠΑ</b>	594.350,00

**Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

14. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων **ανέρχεται σε 594.350,00 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ					
ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ Π/Υ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΝΑ181	2025ΝΑ18100000		ΝΑΙ	0,00	594.350,00

\* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Το επιλέξιμο ποσό της δημόσιας δαπάνης, το οποίο προτείνεται για εγγραφή στο ΕΠΑ ανέρχεται σε **594.350,00 €**.

**Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ / ο ΕΦ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ****ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΡΑΣ****Συνημμένα:**

Παράρτημα Ι- Υποχρεώσεις Δικαιούχου, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης

**Εσωτερική διανομή:**

1. Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Ενωσιακών Πόρων & Υποδομών
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
4. Γενική Διευθύντρια Αγροτικής Ανάπτυξης
5. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων

—

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ**

Ο δικαιούχος της πράξης «Βελτίωση της εργαστηριακής ικανότητας ανίχνευσης και προσδιορισμού τροφογενών κινδύνων και νοθείας στα τρόφιμα.» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

**1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ**

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

**2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ**

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης. Η νομική δέσμευση των υποέργων αναλαμβάνεται εντός της προθεσμίας που ορίζει η Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) στην απόφαση ένταξης. Η ΥΔ μπορεί – τροποποιώντας την απόφαση ένταξης – να παρατείνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική διάρκεια της προθεσμίας δεν υπερβαίνει τους 18μήνες από την αρχική ένταξη της πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).  
Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον του 18μηνου από την αρχική ένταξη της πράξης στο ΠΑ δύνανται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π). Η αιτιολογημένη έκθεση της ΥΔ υποβάλλεται στη ΔιΔιΕΠ το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση του 18μηνου.  
Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κανένα υποέργο της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης.  
Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, τροποποιείται υποχρεωτικά η Απόφαση Ένταξης της πράξης περιλαμβάνοντας μόνο τα υποέργα για τα οποία έγινε εμπρόθεσμα η ανάληψη νομικής δέσμευσης.
- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.
- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμείων/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

**3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ**

1. Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της Δι.Δι.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.
2. Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

**4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ**

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

**5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ**

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφότου περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.  
Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

**6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ**

-